

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป้าหมายในการพัฒนาประเทศได้เน้นให้เกิดการพัฒนา คน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการศึกษา การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนตลอดชีวิต โดยมุ่งพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และด้านสังคม กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายสู่ความเป็นเลิศ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน 5 ด้าน หรือที่เรียกว่าปฏิรูปการเรียนรู้ ในด้าน 1) การปฏิรูปการศึกษา 2) การปฏิรูปการเรียนรู้ 3) การปฏิรูประบบการบริหารและจัดการศึกษา 4) การปฏิรูประบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และ 5) การปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

การปฏิรูปการเรียนรู้ ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา ผู้ก่อกระแสการปฏิรูปการศึกษา อีกทั้งมีภารกิจหนึ่งที่จะมุ่งให้ความรู้แก่ชาวไทย สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้นักเรียน ได้มีโอกาสที่จะได้ศึกษารับรู้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอย่างหลากหลายในปัจจุบัน จากทั้งครู ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น การที่ได้มีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายจะทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเข้ากับวิถีชีวิต มีความรักผูกพันกับท้องถิ่น และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ นอกจากนี้แหล่งเรียนรู้ไปสู่ประสบการณ์จริง เป็นห้องเรียนธรรมชาติ ที่ค้นคว้าหาความรู้ได้ตลอดเวลาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ได้ระบุความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่าต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งใน โรงเรียนนอกโรงเรียนและในวิถีชีวิต รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง พัฒนาคอร์บครัว ชุมชนและท้องถิ่นของตนเองได้ และในมาตรา 25 ที่ว่ารัฐจะต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุก

รูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด ประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่น ๆ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ถ้าจะให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ แน่แน่นอนที่สุดว่า คนไทยจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งคือ “คนที่รักการเรียนรู้ และรู้เรียน คือ รู้วิธีที่จะเรียนและรู้แหล่งที่จะเรียน” (เจ็จันท์ จงสถิตอยู่, 2547 , หน้า 18)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2559 ที่เน้นการพัฒนาคน เพราะเชื่อว่า คนเป็นปัจจัยพื้นฐานในการแข่งขันกับนานาอารยประเทศ ทุกฝ่ายจึงหันมาให้ความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นพื้นฐานที่จะนำพาคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพสามารถก้าวไปต่อสู้กับชีวิตในโลกกว้างอย่างสมภาคภูมิ สง่างาม อย่างประเทศญี่ปุ่นสามารถพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จนมีความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับยุโรปและอเมริกา ทั้งที่ญี่ปุ่นมีพื้นที่เพียงร้อยละ 70 ของประเทศไทย เล็กกว่าอเมริกา ถึง 25 เท่า แต่สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วและมั่นคง นี้ เพราะเขาให้ความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาคน สิ่งสำคัญที่หล่อหลอมให้ชาวญี่ปุ่นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้นมีในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นจิตสำนึกในการฝึกรบรณกล่อมเกลாதั้งการศึกษาในโรงเรียน การเลี้ยงดูในครอบครัว และการฝึกรบรณจากองค์กรอย่างต่อเนื่องนั่นก็คือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนนั่นเอง (คำคุณ ศิสุรกุล, 2547 , หน้า 10)

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสิ่งหนึ่งคือ การเป็นผู้รักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะซึมซับรับรู้ข้อมูลแล้วนำมาย่อยเป็นความรู้ หรือสร้างความรู้พื้นฐานมาใหม่ หากโรงเรียนได้จัดและพัฒนาในจุดนี้ จะส่งผลให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ส่งผลให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และขยายกว้างออกไปเป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ การปลูกฝังคุณลักษณะ “การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้” รักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพราะแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้เรียนใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาและค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองที่ดีที่สุดด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญของการจัดการศึกษาในสภาพปัจจุบันและในอนาคต

จะเห็นได้ว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อตอบสนองและให้เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้เรียนในแต่ละบุคคลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องวางแผนการเรียนการสอนให้ดี โดยเฉพาะการเลือก จัดหา หรือใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับบทเรียนและ

ผู้เรียนเพื่อ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเองเพราะแหล่งเรียนรู้เป็นตัวสนับสนุนเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พันทิพา ดังศรัทธีย์, 2531, หน้า 11) ซึ่งสอดคล้องกับ เทพพิชิต ศรีวิพันธุ์ (2548, หน้า 22-23) ที่กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการ ของแต่ละบุคคลในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพราะบุคคลมีความต้องการที่แตกต่างกันไปตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความพร้อมที่จะเรียนรู้หากสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพก็จะสามารถส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการให้ความสำคัญกับชุมชนในการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนข้างต้น ทำให้รูปแบบการเรียนรู้จากชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งโรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้สภาพจริงของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิตและครอบครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ ภายใต้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กรมวิชาการ(2544, หน้า 9) กล่าวว่า สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการทำงาน ทำงานเป็น รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการจัดการ การวางแผนออกแบบการทำงาน สามารถนำเอาความรู้ เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน สร้าง พัฒนางาน ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนวิธีการใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพ ของงานและการทำงาน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือ และแข่งขัน ในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย

ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงถือเป็นกลุ่มสาระที่มีบทบาทอย่างมากในการนำแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้มาใช้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และท้องถิ่น ตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ ดังที่สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 55) ได้รายงานการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ซึ่งกล่าวถึงนโยบายด้านการศึกษา ข้อที่ 8 ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ว่า การปฏิรูปการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องส่งเสริมให้สถานศึกษาลดการใช้หนังสือแบบเรียนลง และให้จัดสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นการจัดทำกิจกรรมการทดลอง และการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงเกิดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีสติปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษา และ การประกอบอาชีพ โดยถือเป็นหลักสูตรที่ให้สถานศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยใช้เป็นแนวปฏิบัติ โดยจังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก ชุมชน แต่ระบบการจัดการดังกล่าวยังไม่เป็นรูปธรรมนัก ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมกับ ชุมชน หรือท้องถิ่นยังเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม รวมถึงการขาดแรงจูงใจ ทำให้การบูรณาการดังกล่าวไม่เกิดประสิทธิภาพ

กองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม จึงได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา ในภารกิจ ด้านการจัดการศึกษา (ปีการศึกษา 2546 - 2548) เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาของเทศบาลเมือง มหาสารคาม ระยะที่ 3 ประสบผลสำเร็จตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ บรรลุเป้าหมายสอดคล้องวิสัยทัศน์ กองการศึกษาจึงได้กำหนด ภารกิจการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ (http://www.edmun-mhk.net /Link3_destinate.asp)

1. ภารกิจการปฏิรูปการเรียนการสอน

จัดสภาพการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตาม ศักยภาพ ประเมินผลการเรียนจากปฏิบัติจริง ปรับบทบาทครู จาก ผู้ถ่ายทอดเป็นผู้ชี้แนวทางในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน และการใช้นวัตกรรมทาง การศึกษา เทคโนโลยีแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. การปฏิรูปหลักสูตร

พัฒนาหลักสูตรเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มีกระบวนการและเนื้อหาที่ครอบคลุมเชื่อมโยงและต่อเนื่องทุกระดับการศึกษา ทั้งด้าน ความรู้ ความสามารถ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม เน้นการกระจาย อำนาจให้สถานศึกษา จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับแนวทาง ตามหลักสูตรการจั ด การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3. การปฏิวัติวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ปรับกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ครูและบุคลากร ทางการศึกษาและบุคคล ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำสาระ เกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ ของคุรุสภามาใช้ให้เกิดผลอย่าง เป็นรูปธรรม รวมทั้งการเน้นการประพฤติปฏิบัติตนตาม

จรรยาบรรณครูอย่างเคร่งครัด

4. การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ

จัดระบบบริหารและการจัดการให้มีเอกภาพและกระจายอำนาจการบริหาร
 ผู้สถานศึกษาโดยให้เป็นเอกภาพและกระจายอำนาจการบริหารผู้สถานศึกษา โดยให้เป็นหน่วยงาน
 วางแผนยุทธศาสตร์ ของการจัดการศึกษาในท้องถิ่น ได้เต็มตามศักยภาพและหลักการบริหารแบบ การ
 ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based management) เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน
 องค์กร การจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่มีในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ตลอดจนการควบคุม กำกับ
 ติดตาม ประเมินผลที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

จากภารกิจทั้ง 4 ด้านนั้น จะเห็นว่า เทศบาลเมืองมหาสารคามมีการจัดการศึกษาที่มีแนวทาง
 ในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมใน
 การจัดการเรียน การสอน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสำนักงาน
 คณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (2548, หน้า 5) กล่าวว่าทางจังหวัดกำหนดประเด็นยุทธ
 ศาสตร์ด้านการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในหลายด้าน โดยเฉพาะการสร้าง โอกาสทางการศึกษาที่มี
 ประสิทธิภาพการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมให้เป็นสังคมการเรียนรู้ สนับสนุนให้เกิดแรงงานที่
 มีฝีมือ

ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ถือเป็นความพยายามในการ มุ่ง
 พัฒนาผู้เรียน แบบองค์รวมเพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2544,
 หน้า 10) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า การเรียนรู้ที่ยึดงานและการแก้ปัญหาเป็นสำคัญบนพื้นฐานของการ
 ใช้หลักการ และทฤษฎีเป็นหลักในการทำงานและการแก้ปัญหา โดยงานที่นำมาฝึกฝนเพื่อบรรลุ
 วิสัยทัศน์ของกลุ่มนั้น เป็นงานเพื่อการดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคม และงานเพื่อการประกอบ
 อาชีพ

โดยเฉพาะงานด้านการประกอบอาชีพในสาระที่ 2 การอาชีพ นั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถ
 จัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมกับชุมชน
 และเมื่อสำรวจโรงเรียนเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่ามีทั้งหมด 7 โรงเรียนคือ โรงเรียนเทศบาล
 บวรพาพิทยาคาร โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย โรงเรียนเทศบาล
 สามัคคีวิทยา โรงเรียนเทศบาลโพธิ์ศรี โรงเรียนเทศบาลบ้านค้อ โรงเรียนเทศบาลบ้านแมด ซึ่ง
 โรงเรียนเทศบาลแต่ละโรงเรียนที่กล่าวมาได้มีความพยายามในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน
 ตามเป้าหมายของกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม และหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งในสาระที่ 2
 การอาชีพ ได้มีความพยายามให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้จากชุมชน

เพื่อให้เป็นลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนเทศบาลเมืองมหาสารคาม เพื่อเป็นรูปแบบการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลเมืองมหาสารคามให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 งานอาชีพ โรงเรียนเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษา และพัฒนา

1.1 กลุ่มผู้ร่วมศึกษา มีจำนวน 14 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 งานอาชีพ ในโรงเรียนเทศบาลสังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมือง มหาสารคาม ทั้ง 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย โรงเรียนเทศบาลสามัคคีวิทยา โรงเรียนเทศบาลโพธิ์ศรี โรงเรียนเทศบาลบ้านค้อ โรงเรียนเทศบาลบ้านแมค โรงเรียนละ 2 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลทั้ง 7 แห่ง จำนวน 7 คน และ ตัวแทนกลุ่มอาชีพ จำนวน 2 คน

2. กรอบการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 งานอาชีพ โรงเรียนเทศบาลเมือง มหาสารคาม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 การจัดกระบวนการ เรียนรู้ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำ เป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรอบรู้ รวมทั้ง สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อม กัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (5) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา

ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวความคิดของ เคมมิส และแม็กแท็กการ์ท (Kemmis and Mc Taggart, 1988 , หน้า 11-15) เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 งานอาชีพ โรงเรียนเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) ซึ่งแต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. โรงเรียนเทศบาลสังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 งานอาชีพ
2. เป็นตัวอย่างการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 งานอาชีพ ในสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง การใช้สถานประกอบการ รวมถึงบุคคล สถานที่ สิ่งของ สื่อ รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ทั้ง 7 โรงเรียนคือโรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย โรงเรียนเทศบาลสามัคคีวิทยา โรงเรียนเทศบาลโพธิ์ศรี โรงเรียนเทศบาลบ้านค้อ โรงเรียนเทศบาลบ้านแมค
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 2 การอาชีพ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ว่าด้วยเรื่องการอาชีพ